

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCEM ORAZ ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEMU.

NUMERATKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ: Redakcja i Administracja: Czestochowa, Długa Alja Nr. 2. - TELEFON Nr. 2.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Czestochowa, Długa Alja Nr. 2. - TELEFON Nr. 2.

NUMERATKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ: Redakcja i Administracja: Czestochowa, Długa Alja Nr. 2. - TELEFON Nr. 2.

AGENCYA: w Rakowie, Noworodomska, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 2.

Teatr „CORSO“
W Piątek dnia 26 Lutego 1915 r.
o godzinie 6 wieczorem.

Cyganeria Warszawska

Sztuka w 4 ch aktach Nowaczyńskiego.
po cenach znizonych
Szczegóły w programach.

Teatr PARYSKI II Aleja 19
Program od soboty 20-go do piątku 26-go

WIELKA GRZESZNICA

czyli
Dysanansie Zycia
Wybitny dramat w 3-ch częściach
Wybieg Laensa (bardzo komiczny)
Polowanie na Wilki (zdj. z nat.)

NA SCENIE:
Towarzystwo Artystów komedowo-operoowych pod artystycznym kierunkiem Romalda BETHERA Artysty sceny polskiej w Kijowie.

„CYRKOWCY“

Opereta w 1-m akcie K. Kramlowskiego, muzyka rólacyj kompozytorów.
Przyjmując udział, panie Richowa, Leokwowa oraz panowie Babler, Machorski, Ogulski, Ostafski.
Rzecz dzieje się za kolniami w cyrku

Początek przedstawień w niedzielę i święta o g. 3 po poł. w soboty o godz. 4 po poł. a w dni powszednie o godz. 5 po poł.

CENY MIEJSC: Kupon do loży 35 kop. Kresło parterowe 25 kop. Galeria 15 kop.

TEATR „ODEON“ III Aleja 43
Program od wtorku 23 do niedzieli 28 lutego

Reka sprawiedliwości

albo „KATORŻNIK“
Wybitny dramat kryminalny w 3 części.

KATASTROFA W KOPALNI

Dramat z życia górników.

Riri szczytł się hypotyzyzmu (komiedz.)
Kronika Gaumont'a (c. n. tury)
Jas łabi zwierzęta (komiedz w kol)

Ceny miejsc znizone: 25, 20 i 10 kop. Udział: 15 i 10 i 5 kop.

Początek przedstawień o godzinie 5-jej w święta o godz. 3 po południu.

Chwila obecna.

Komunikat niemiecki.
Główna kwatery 23 lutego (T.B.W.) donosi:
Zachodni plac boju.
Twierdzą Calais bombardowane z aeroplanów w nocy 21 i 22 lutego.
Francuzi atakowali wozami w Szampani pod i na północ od Pertbes ponownie z nieznanymi siłami. Wszystkie ataki zostały złamane w naszym ogniu.
Pod Ally-Apremont zostali Francuzi - po początkowych małych sukcesach - wyparci na swoje stanowiska.
W Wogezach zdobyliśmy szturmem Sudekopt, na północ od Muhlbach.
Poza ten nie wydarzyło się nic ważniejszego.
Wschodni plac boju.
Nie powiódł się atak Rosjan, przedsięwzięty zebraniem szybko nowymi siłami z Grodna w kierunku północno zachodnim; przy ataku ponieśli nieznaczne straty.
Lizba dzisiaj zdobytych przy posiedzeju po bitwie na Masurach podniósł się na 200, między niemi 12 ścieżek.
Na północno-zachód od Ossowos, na północ od Komety i pod Praszyssem walki jeszcze trwają.
Nad Wisłą na wschód od Plocka postąpiliśmy dalej w kierunku od Wyszogrodu. W Królestwie Polskiem na południe od Wisły odparto stak dywizji rosyjskiej przeciwko naszym pozycjom nad Rawką.

Z przeszłości Czestochowy.

Przed kilkuset lat Czestochowę opasywały dokoła wieńcem zielonym obrzynie lasy. Swiadczą o tem na przykład wydobywane przed dwudziestu kilku laty podczas budowy fabryki wyrobów chemicznych na Zawodziu (zwanej popularnie Kwasiarnią i znajdującej się wprost szpitala żydowskiego) obrzynie kłody dębowe. Drzewo to czarne miękkie, szybko rotujące na powietrzu znajdowano i na ul. Warszawskiej, gdzie dom Głowackiego oraz w innych miejscach. Te liczne cementarszka obrzynie dębowych świadczy o wielkości puszczy okalającej miasto.

Samo miasteczko Czestochowa było bardzo niewielkiem i posiadało dwa kościoły. Kościół św. Zygmunta istnieje już kilka wieków. Podług Długosza miał on powstać w 995 roku. Wzmiankę o istnieniu tego kościoła znajdujemy w 1322 roku, ale wtedy był już dobrze znanym w całej okolicy. W r. 1474 kościół ten przeszedł na własność O. O. Paulinów. Zwracają uwagę grubie filary i wielkie łuki tego kościoła. Kościół ten był oraz jakimś w ramach arjanów.

Wia a vis kościoła św. Zygmunta w miejscu, gdzie dziś znajduje się dom Szczupaka wychodzący na ulicę Warszawską dawni Prosta była dzwoniczka. Dom ten należał do Ignacego Fuksa. Później został sprzedany starszemu Szczupakowi.

Na miejscu gdzie jest obecnie Nowy Rynek istniał omentarz grzebalny. Na bruku w pobliżu studni, w miejscu gdzie się znajdował grób Ba ozyńskich, znajdujemy dziś krzyż z łozony na bruku z większych kamieni.

Na rogu ul. Krakowskiej i Nowego Rynku były groby murowane i jeszcze do niedawna znajdowano tu szczątki trumien. Cementarz ten skasowano w r. 1825.

Przy ulicy Nadrzecznej znajdował się murowany kościół parafialny św. Barbary, zbudowany w tym czasie co i kościół św. Zygmunta.

W czasie najazdu Austryjaków na Czestochowę, gdy cała Nadrzeczna zlożona z domków przeważnie drewnianych krytych słomą, spłonęła, spalony został kościół św. Barbary.

30 lat temu tutejszy obywatel Julian Fuks miał zamiar odbudować kościół ówczesny, lecz władze zataowały od niego zlożenia 10,000 rubli na kapitali felazny dla kościoła, wobec czego odstąpił od zamiaru.

W połowie ubiegłego stulecia Magistrat m. Czestochowy pokrył stary kościół dachem, kazał porobić piec i urządził piekarnię dla wojska.

Później kościół ten stał pustką. Długo sterczały nagie mury kościoła wysokości jednego piętra, widniało prezbiterium wraz z ołtarzem św. Barbary, patronki kościoła oraz dwa inne wmurowane w ściany świątyni ołtarze z tych jeden pod woz-

waniem św. Trójcy. Kościół ten był niewielkich rozmiarów ze 30 łokci kwadratowych. Posiadał dwa okna o wielkich łukach od ulicy Nadrzecznej oraz bramę wejściową i dwa także okna od strony cementarza.

Na ścianach widniały gdzie niedługo ślady fresków. Sklepienie padło zwalone.

Mieszkańcy okoliczni nie cenili pamiętkowego miejsca i załatwiali tutaj swa czynności fizjologiczne.

Przed dwudziestu mniej więcej laty wystawiono kościół na licytację. Nabył go żyd piekarz. Niszcząca mury świątyni, zakoczył tutaj piekarnię. Po niejakiem czasie sprzedał nieruchomości katolickiowi Szaflikowi, ten de reszty zniszczył pamiętkowe mury i wznosił na miejscu dawnego kościoła budynek piętrowy. Podczas budowy tego budynku wciąż wydobywano trumny oraz kości nieboszczyków. O powiadano także iż w domu tym straszę. Od Szaflika nabył dem ten pałomazyczny cerkiewny Golsztajn, a od niego nabył przed pięciu lat Mosiek Enzel, od 10 zaś miesięcy dom ten posiada wdowa po nieboszczyku Chawa Enzel. Enzel odbudował drugie piętro z ozernowej cegły.

Obecnie dom ten, wychodzi na ul. Nadrzecznej i Koszarową i od strony ul. Nadrzecznej posiada nr. 92.

Nawprost tego domu stoi parterowy budynek murowany, należący ongi do żyda Korpela zwanego Djabem i opatrzony od strony ul. Garnerskiej nr. 80, przy budowie tego domu również znajdowano szkielety nieboszczyków obecnie należą on do Łaj Korpel.

Nawprost starego kościoła w domu należącom dawniej do Kotlickich mieściła się plebanja kościoła św. Barbary.

Przy ul. Warszawskiej, gdzie dziś posiada nr. 2-10 oraz na ul. Krakowskiej od kościoła, aż do ul. Tylniej (Mil.olejowskiej) po stronie numerów nieparzystych znajdowały się jeszcze przed kilkunastu laty obronne mury 6 łokci wysokości i do 3 łokci szerokości. Jeszcze przed kilku laty na posesji Horowicza na ul. Warszawskiej oraz na posesjach Ruprecht i Swidra na ul. Krakowskiej znajdowały się szczątki murów obronnych.

Obecnie jeszcze za kościółem św. Zygmunta na ul. Targowej pośród murów okalających omentarz kościelny jest jeszcze ziem starych murów.

Stanisław Rumczewicz.

	za 1915 r.	w grud. 1914 r.	w stycz. 1915 r.
groch żółty (do gotow.)	103,7	100,5	89,6
fazole	102,8	99,3	44,6
soczewicę	181,6	126,4	53,8
ziemiaki	9,6	9,7	6,9
masło	331,4	340,1	279,6
makę pszenną	61,0	47,7	37,1
makę żytnią	48,4	40,7	29,1
chleb (biał. buki) 86,9		82,4	52,9
chleb szary (żytni) z przymieszką pszennej mąki.	27,8	24,7	28,4
ryż	82,8	78,4	48,6
kawa palona	331,3	380,7	312,4
twardej ołkier	53,4	53,2	50,4
sól do potraw	22,7	22,5	20,7
kaszę tatarozaną	84,6	71,8	49,4
kaszę owsianą	67,9	66,1	60,4
kaszę jęczmienną	68,9	61,6	40,4
smalec zagran.	228,3	211,7	145,6
węgle używne w gosp. domow.	3,0	8,0	2,8
węgle brunatne krajowe i brykiety (za 50 kg.)	116,8	116,8	110,9
naftę (1 litr)	23,6	23,3	20,5
mleko (1 litr)	21,8	21,7	21,0
1 jaję kurze	18,5	14,6	10,7
1 kg. mięsa końskiego	95,9	96,3	90,0

Hurtowne ceny zbożowe wyrosły za 1000 kilogramów:

	w stycz. 1915 r.	w grud. 1914 r.	w stycz. 1915 r.
za pszenicę	260,0	260,2	124,9
za żyto	220,1	220,4	153,5
za owies	211,2	211,8	157,3

Ceny żywności w Prusach.

W ostatnim numerze „Statistische Korrespondenz“ ogłasza pruski urząd statystyczny wyniki dochodzeń co o cen płaconych w Prusach za najwężniejsze środki żywności i inne środki utrzymania, używane w gospodarstwie domowym, w miesiącu styczniu r. b. w handlu detalicznym.

W Prusach płacono przeciętnie za 1 kilogram (fennygów)

Wielki sztab generalny opublikował komunikat, w którym powiedziano: Niemcy przekonawszy się, że niemożliwa dla nich rzeczą jest przapnąć nasze stanowisko na lewym brzegu Wisły, rzucili w początku stycznia, korzystając z nadzwyczajnie silnego rozwoju sieci kolejowej znaczne siły brojne do Prus Wschodnich, aby naszą dziesiątą armię pobić. Nasi dowódcy, ponieważ nie mieli kolei żelaznych, postanowili, aby wcale nie przeciwstawiać nieprzyjacielowi potrzebne siły, armię wyżej wymienioną z Prus Wschodnich wyprowadzić. Przy tem nasze prawe skrzydło, któremu okrzyknięcie zagrabiało, smuszone zostało do pospiesznej zmiany frontu w kierunku na Kowno. Skutkiem tego skrzydła następujących korpusów zostały obciążone, z których tylko poszczególne oddziały udzieliły użycia, inne

W komunikacie austriackim. Wiedni, 23 lutego (B.T.W.)
Donoszą urzędowo z dnia 22 b. m. w południe: Na froncie bojeowym w Królestwie Polskiem i w Galicji szachodniej walki artyleryjskie i potyczki. Różne ataki nieprzyjacielskie odparto bez wysiłku.
W Karpatach były liczne ataki rosyjskie, które w części szachodniej trwały przez noc. Wszelkie usiłowania nieprzyjacielska dotarła do naszych linii utwierdzonych rozbiły się wśród wielkich strat dla nieprzyjaciela.
Na południe od Dniestru toczą się walki w większych rozmiarach.
Silna grupa nieprzyjacielska wypręto wozami po dłuższej walce. Wzięto 2000 jeńców, sztery działa i maóstwo materiału wojennego.
Podana w pewnym oficjalnym komunikacie jako fałszywa historia jeńców wziętych w kilku dniach przez nasze wojska w Karpatach, która wynosiła 29,000, w rzeczywistości od końca stycznia do 24 obojów i 40,808 szeregowców. Do tego dochodzi 84 karabinów maszynowych i 9 dział.

Komunikat rosyjski.

Wielki sztab generalny opublikował komunikat, w którym powiedziano: Niemcy przekonawszy się, że niemożliwa dla nich rzeczą jest przapnąć nasze stanowisko na lewym brzegu Wisły, rzucili w początku stycznia, korzystając z nadzwyczajnie silnego rozwoju sieci kolejowej znaczne siły brojne do Prus Wschodnich, aby naszą dziesiątą armię pobić. Nasi dowódcy, ponieważ nie mieli kolei żelaznych, postanowili, aby wcale nie przeciwstawiać nieprzyjacielowi potrzebne siły, armię wyżej wymienioną z Prus Wschodnich wyprowadzić. Przy tem nasze prawe skrzydło, któremu okrzyknięcie zagrabiało, smuszone zostało do pospiesznej zmiany frontu w kierunku na Kowno. Skutkiem tego skrzydła następujących korpusów zostały obciążone, z których tylko poszczególne oddziały udzieliły użycia, inne

korpusty wódr... wycofały się... Obieone... w północie Zakliczyna...

W Galicji na północ Zakliczyna odparto... w północie Zakliczyna odparto...

Zajęcie Stanisławowa. Z najnowszego urzędowego komunikatu rosyjskiego...

Nad Pilicą.

Ustalono ostatecznie, że od dnia 1 listopada r. z. do dnia 1 b. m. spaliły się w gminach Góra i Rzeszcza...

W sprawie jeńców.

Z Warszawy donoszą: W sprawie jeńców cywilnych to jest Polaków podanych...

Nowy prezes Koła polskiego w Wiedniu.

Koło Polskie po dokonaniu poprawki statutu, według którego nikt nie posiadający mandatu poselskiego...

Ilm Polaków bierze udział w wojnie.

Korespondent wojenny kilkunastu węgierskich, dramaturg Molnar, autor „Djabla”...

Sklep austriacki dla Polaki.

W sobotę zawiązał się w Cieszyńskim komitet, który ma na celu wszczęcie...

General Pan w Bułgarii.

Agencja Bułgarska donosi: General Pan przybył do Sofii 21 lutego...

Sprawozdanie kuchni Dorącznej Pomocy

Table with 2 columns: Item description and Amount. Includes items like KASA, Skład, Wypiek, etc.

RACHUNEK PIEKARNI. Wypieczono mąki razowej 837 i pół worków, 1687 pudów, otrzymano chleba 2476 pudów.

Wydatki biura za mies. styczeń 1915 roku. Na repar. ubrań 113 -- k. Na repar. i kupno obuwia 328.45 k.

Arcyksiążę Austriacki Maksymilian w Częstochowie.

W tych dniach bawił w Częstochowie Arcyksiążę Austriacki, Maksymilian.

Na Jasnej Górze.

Jego Ekscelencja Arcyksiążę Austriacki Maksymilian w otoczeniu dwi ów i g. 3 i pół po poł. przybył na Jasną Górę...

Książę jest młody, bo zaledwie 23 lat licząc. przyjemnej powierzchowności.

Dostojny gość złożył pewną ctiarę na klasztor. Książę otrzymał upominek w postaci kopii Cudownego Obrazu M. B. Częstochowskiej na kartoncie.

KRONIKA

KALENDARZY. Dnia 25 w piątek Aleksandra i Nestora. Jutro 26 w sobotę Leandra B. W. Aleksandra.

szym ciągu podaje do wiadomości: 1) Wobec tego, że bardzo wielu agentów zagranicznych werbuje ludzi do różnych robót zagranicę...

2) Komisja pośrednictwa w pracy w miarę możliwości starać się będzie o uzyskanie jaknajlepszych warunków pracy i płacy...

Zakaz.

W biurze Dyrekcji policji wywieszono ogłoszenie, że po g. 5 po poł. zakazanym jest surowo wyjazd z miasta z towarami...

Urzędniczy magistracy na Dor. pomoce.

Rada miejska na ostatnim posiedzeniu postanowiła wszystkim otrzymującym w jakiegokolwiek formie pensję z Magistratu do wysokości 50 rb. opodatować dwuprocentowym podatkiem i powyżej 50 rb. trzyprocentowym...

Przeciw potajnym lombardom.

Do wiadomości Rady miejskiej doszło, że w mieście istnieje cały szereg potajnych lombardów...

Z komitetu podatkowego.

W środę o g. 4 po poł. w Magistracie odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu podatkowego.

Handlujący dewocjonaljami i podatek.

Donosiliśmy przed kilku dniami, że groźba handlujących dewocjonaljami na g. 1 i pół po poł. zwrócił się do Rady miejskiej...

Bez skutku.

Komisja podatkowa reklamacje: Weibaua, H. Feigego, Matyjeczka, drukarni Udziółowej, D. Zyssera...

Wyrok K. m. sądownej.

Rada miejska spełnienia wyroków Komisji sądownej powierzyła komornikom.

Odrzucona prośba.

Prośbę wdowy p. nauczyciela elementarnej szkoły m. miejskiej, Jegorowej, o zwiększenie zapomogi Rada miejska pozostawiła bez skutku.

Do biura Magistratu.

Była urzędniczka b. biura adresowego p. B. postanowiono zaangażować do biura Magistratu z pensją 15 rb. miesięcznie.

Niema środków.

Prośbę Komisji międzyszkolnej o dopomożenie szkołom średnim drogą stałego subsydium Rada miejska pozostawiła bez skutku dla braku środków.

Zapomogi.

Złonie rezerwisty Urbanowskiego przyznano zapomogę według normy ogólnej przyjętej.

Jeszcze reklamacje.

Reklamacje w sprawie podatku na Dor. pomoce: Gerszonowicza i A. Łęgosza Rada miejska odrzuca.

Zwolnienie od podatku.

Rada miejska zwolniła od podatku na rzecz Dorącznej pomocy p. Zdrowiejskiego.

Z komisji sądowno-karnej.

Rada miejska na ostatnim posiedzeniu postanowiła zaangażować na sekretarza Komisji sądowno-karnej s. instancji Al. Koska z pensją 26 rb. miesięcznie, płatną od dnia 1 b. m.

Na zapomogi.

Dyrektor częstochowskiego oddziału Warsz. Banku Handlowego, No-

PODEKWARIE. Wszystkim tym którzy raczyli oddać ostatnią podługę dregim z tokom córki naszej. J. P. JANINY BILARJUSZ

wiński, zadeklarował od banku 35 rb. miesięcznie Stow. Nauczycielstwa Polskiego na zapomogi dla nauczycieli.

Na Dorączną pomoc.

Lekarz miejski dr. Marozewski złożył 5 rb. na Dorączną pomoc na ręce ka. kanonika Fułtana.

Zebrań Rady miejskiej.

Dziś, w piątek w Magistracie o g. 4 po poł. odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej.

Otworzenie piekarni.

Na skutek opinii komisji sanitarnej z lekarzem miejskim dr. Marozewskim na czele Rada miejska w dalszym ciągu postanowiła otworzyć piekarnię w domu nr. 23 w Ryнку Wiołuńskim i w domu nr. 54 przy ul. św. Rocha.

Do sprawdzenia.

Reklamując w sprawie podatku na Dorączną pomoc p. Blachuta Rada miejska postanowiła sprawdzić, przeto na razie z decyzją się wstrzymała.

Nie otrzymują.

Rada miejska odmówiła firmie „Felliks, Kancler i Strzelczyk” assignowania żądanej przez nią sumy na wypłatę robotników.

Za nieprzymiowanie bonów.

Za nieprzymiowanie bonów pociągnięto do kary Rojzłę Urbach, Warszawska 46.

Pudełka od zapalek.

Próżne pudełka od zapalek należy sobie zachować, gdyż już podobno tylko krótki czas zapalki sprzedawane będą w pudełkach, potem tylko luźno w paczkach.

Słuszna kara.

Rzeźnik Judka Fajertag (Il Aleja 43) za zbyt dużą „dokładkę” w postaci ilości gołenionych, o czym donosiliśmy wczoraj został skazany na 60 rb. kary.

Za nieporządk.

Za nieporządk pociągnięto do kary Bernarda Moszkowskiego, właściciela domu nr. 3 w Alei.

Odcyranie łup.

Milicja miejska odebrała 2 toby bieleżni, wartości 600 rb., strażoniel w domu nr. 20 przy ul. Ogrodowej p. Sudowiczowi. Złodzieje zbiegli.

Sobotni benefis.

W teatrze „Corse” nastala era benefisów. W sobotę znów światło go będzie jeden z zasłużonych ulubieńców publiczności, przyypadkowo wskutek wojny na naszą scenę zabłąkały p. Stanisław Orzełski, który daje nieśmiertelnas Plaqueotta „Dzwony Kornewiłskie”. Cena ta nowosć dla Częstochowy tembardziej sprawi niewątpliwie, że nieliczna reszta biletdw, które pozostały, będzie roschwytną.

Repertuar teatru.

Dziś w piątek - po znienionych cenach „Cyganeria Warszawska”. Sobota - benefis p. Stan. Orzełskiego „Dzwony Kornewiłskie”, opera komiczna. Niedziela po południu „Panna Malczewska”, wieczorem „Szttygar”.

Lekarz Dentysta

Stefan BARYLSKI

przyjmuje od 10 do 12 i od 3 do 5 pp. Częstochowa II Aleja Nr 49.

DIENNIK POZNAŃSKI

Przenumerować można od dowolnej daty w biurze dziennikowej ogłoszeń ul. Teatralna Nr 11 Z odnośnieniem do mieszkania miesięcznie Rb. 1.50, tygodniowo 40 kop. Tamże przyjmują się ogłoszenia do piat śląskich i poznzańskich.

Sklep z 2 pokojami i kuchnią w podwórzu

opowiadani na mieszkanie kawiarz i t. p. do wynajęcia 2 Aleja Nr 23 100-5

Mapa Królestwa Polskiego do nabycia w

Księgarni M. Lipskiej II Aleja Nr 23

Parowa pralnia pierza

przyjmuje zamówienia od godziny 9 do 3 po południu. Za oczyszczenie 10 kop. od funta. Franciszka Cejner ul. Kiedrzyńska 6. 030-3-1

Udzielam lekcji języka francuskiego

wzmiem pobierania nauki języka niemieckiego oferty do Gołca sub „frenuski” 106

Kierownik Literacki F. J. Gaiński